

OPENINGSWOORD

Beste mensen

Een warm welkom en van harte proficiat.

Want eergisteren, donderdag 18 oktober, was het precies 150 jaar geleden dat Charles Lavigerie, aartsbisschop van Carthago en Algiers, de Witte Paters stichtte.

Dus vandaag zijn we allemaal een beetje jarig.

Wie zijn hier allemaal vandaag?

In totaal zijn we een kleine honderdtal personen, een mooi aantal voor een leuk feestje.

- De Burgemeester van Sterksel, heer Paul Verhoeven, die ons wat zal vertellen over Sterksel en de Witte Paters (1926-1962)
- Gast spreker Albert de Jong, waarvan we een kritische blik mogen verwachten op de opleiding van een missionaris tot de belevenissen van een missionaris in Oost Afrika
- 6 Witte Paters, helaas vandaag niet in hun dienstkleiding. Uit Heythuysen: Jozef de Bekker, Piet Bongers, Marien vd Eijnden, Henk vd Steen en Cor de Visser. De zesde, net terug uit Tanzania: Riny van Broekhoven
- 2 Witte Zusters
- Zuster Callista en twee oud-medewerksters van de Huishoudelijke Dienst van het Paulus College die ons boeiend hebben verteld 'hoe zij vroeger tegen ons als jongetjes van 12-15 opkeken'
- 6 tal Sterkselenaren naast een aantal vrijwilligers uit het dorp die vandaag voor ons culinair welzijn zorg dragen
- 60 Oud- studenten velen vergezeld van hun partner

Helaas hebben Manus Al, Herman Obdeijn, Charles Rovers, Twickler en Gerard Wasser zich deze week nog af moeten melden wegens onvoorziene omstandigheden.

Voordien hadden een 20-tal mannen al bericht vandaag niet aanwezig te kunnen zijn. Allen hebben gevraagd om jullie hun hartelijke groeten over te brengen.

Hoe komen we eigenlijk hier?

Nadat de VOWP haar AOW leeftijd en haar leden een respectabele leeftijd hadden bereikt en Dongen 'dicht ging', werd oktober 2015 besloten om na 65 jaar te stoppen.

Het voorstel van enkele 'jongerejaars' om een alternatief voor de VOWP te onderzoeken werd spontaan verwelkomd.

Daartoe zijn wij met een aantal bij elkaar gekomen om wat alternatieven op een rij te zetten met 'vandaag' als resultaat:

Nog eenmaal een bijeenkomst voor een breder gehoor in een nostalgisch omgeving.

Hiertoe hebben we contact gezocht met enkele Sterkselianen die meteen positief reageerde.

Gezamenlijk kwamen we uiteindelijk tot het programma van vandaag: Bezoek aan Sterksel, wat korte verhalen, rondleiding met lokaal ingewijden en vooral: Elkaar weer eens te ontmoeten.

Een korte terugblik op de geschiedenis van de Witte Paters

(niet iedereen is hier van op de hoogte)

Toen Lavigerie in 1868 begon, stond hij er op dat Witte Paters zich de taal en de gewoontes van de Afrikanen zouden eigen maken en respect zouden tonen voor hun cultuur en geloofsovertuiging.

Zijn voornaamste instructies om de geloofsverkondiging bij de Afrikaanse bevolking succesvol te kunnen aanpakken waren:

- *“U spreekt hun taal*
- *U eet zoals zij*
- *U kleedt u zoals zij”*

Enige jaren later vroeg hij een aantal Nederlandse ex-zoeaven hem te helpen voor de bescherming van de eerste uitzending van 10 Witte Paters naar Midden Afrika.

Dit was het feitelijke begin van de Witte Paters in Nederland die zich formeel in 1889 hier vestigden.

Rol van het missionarisch werk

In de beginjaren was de strijd van de Witte Paters mede gericht tegen de slavernij.

Daarna kwam hun focus meer te liggen het 3^e wereld aspect meer humanitaire werk.

Eind jaren '60 werd het sentiment duidelijk anders: het humanitaire werk werd veelal overgenomen door lokale regeringen en NGO's en de aandacht verschoof naar het economische en milieuaspecten.

Daarnaast komt heden ten dage de zorg om de migratie problematiek zoals van Afrika naar Europa.

Hoe de Afrikaners ons zien

De Zuid-Afrikaanse Anglicaanse bisschop en vrijheidsstrijder, vatte het eens bondig zo samen:

“Toen de blanke missionarissen naar Afrika kwamen hadden zij de bijbel en wij het land. Zij leerden ons 'laat ons bidden' en wij sloten onze ogen.

Toen we onze ogen openden hadden wij de Bijbel en zij het land”

Wat cijfers over Sociëteit van de Witte Paters

Bij het 100 jarig bestaan in 1968 waren er 3607 Missionarissen van Afrika, het hoogste aantal in de geschiedenis

In 2015 werd de laatste Nederlandse Witte Pater nr. 924 gewijd

Anno 2018, bedraagt het ledenaantal van de Sociëteit 1210, waarvan nog 62 van de Nederlandse sector.

Van die 62 wonen er 43 in Nederland en werken er nog 19 in Afrika of elders.

Vanaf het begin tot vandaag telde de Sociëteit 924 Nederlandse missionarissen (paters en broeders), waarvan er 197 zijn uitgetreden.

Verloop Aankomende studenten en gewijden

Sterksel begon in 1926 met 56 studenten

Aankomstjaar	Nieuwe Studenten	Aantal Gewijd	%
1926	56	29	52
1927	37	12	32
1928	29	11	38
1929	28	10	36
1930	27	8	30
1931	37	11	30
1932	30	8	27
1933	39	11	28
1934	38	16	42
1935	33	6	18
1936	34	9	26
1937	34	10	29
1938	25	4	16
1939	34	5	15
1940	31	5	16
1941	34	11	32
1942	31	4	13
1946	39	7	18
1947	57	9	16
1948	49	10	20
1949	50	9	18
1950	41	6	15
1951	37	4	11
1952	54	2	4
1953	51	3	6
1954	58	2	3
1955	56	3	5
1956	63	3	5
1957	28	1	4
1958	34	0	0
1959	34	0	0
1960	18	0	0
1961	13	0	0
1962	24	0	0
1963	35	0	0
1964	38	0	0
1965	31	0	0
TOTAAL	1387	229	17

Santpoort

Sterksel ging in 1962 dicht terwijl het Lavigerie College Santpoort de deuren opende.

Februari 1968 moest men besluiten om geen nieuwe leerlingen meer aan te nemen.

Van de ~190 studenten die ooit in Santpoort begonnen zijn is er niet één gewijd!

Recrutering

Voorbeeld van een 'wervings' advertentie uit de 30-er jaren:

"Jongens van 12 à 13 jaar die roeping bespeuren om Priester en Missionaris Witte Pater te worden, informeeren bij de Procure der Witte Paters Boxtel over de condities om als Apostoliek aangenomen te worden".

Mgr. Bekkers (boerenzoon uit St. Oedenrode) in de 60-er jaren:

Droom van een Brabantse boer:

1. Een pronte vrouw
2. Een -mager- paard
3. Een zoon op het seminarie

Tenslotte: Hoe kijken wij, oud-studenten, terug op onze tijd daar.

Uit verhalen van oud studenten na 60 jaar kwamen we tot antwoorden op een aantal van onze vragen:

Wat was je motivatie om -als 12 jarige- naar Sterksel te gaan?

1. Avontuurlijke uitdaging; bevrijdingstijd, buitenlandse militairen, verhalen
2. Ontwikkelingswerker; betrokkenheid met de minder bedeedden
3. Onbekend Afrika (met die arme negertjes)
4. Presentatie en uitstraling van de WP-er: Djellaba met boernoos rode Fez en grote houten rozenkrans met dat grote kruis
5. Het priesterambt, velen onzer waren misdienaar

Waarom heeft Sterksel op jou zo'n indruk gemaakt?

1. Breed studiepakket
2. Kameraadschap, 'esprit de corps'
3. Homogeniteit van jongens met eenzelfde motivatie in een beperkte leeftijdsgroep
4. Lange tijd op elkaar aangewezen; 3x per jaar naar huis.
5. Aanbod van de ruimte, activiteiten, sport en vertier

Hoe kijk je op 'Sterksel' terug? (citaten van oud studenten)

- We praten nog steeds over "Witte Paters", voor ons een geuzennaam "Missionarissen van Afrika" is van een andere tijd en wat moeilijk; komt niet zo gauw over onze lippen
- Men praat veelal over 'Sterksel' en 'Santpoort' niet zozeer over "Klein – Seminarie"; Sterksel klinkt neutraler, Klein Seminarie meer subjectief, meer wereldheren? té persoonlijk?
- "Zelfs mijn kinderen weten niet dat ik in Sterksel gezeten heb".
- "Achteraf mogen we trots zijn op deze leerschool".
- "Vele van ons zouden nooit die opleiding gedaan hebben die ze na Sterksel gevolgd hebben."
- "Deze periode is van grote invloed geweest op mijn verdere ontwikkeling en leven"
- "We hebben wel een gezamenlijk verleden maar geen gezamenlijk heden noch toekomst"
- Schoolbank.nl: "Alles klopte daar gewoon". "Mooie tijd". "Goede herinneringen" "Terugkijkend op een leuke tijd".
- Reünie in 2013 van de jaargangen 1953-1954 was een emotionele dag; 'een weerzien na 60 jaar'. "Ik heb het altijd wat moeilijk gehad met Sterksel, sinds vandaag een beetje trots"

BIJLAGE 1

LERAREN STERKSEL

Zuure	Overleden 1952	
J. van Hulsen	Overleden 1954	
Kersten	Overleden 1960	(Valkenswaard)
Teepe	Overleden 1970	
N. van Doorn	Overleden 1976	
Windau	Overleden 1980	
F. Dirks	Overleden 1980	
N. de Ruiter	Overleden 1981	
Wessels	Overleden 1988	
H. Reijnen	Overleden 1991	
E. van Waesberghe	Overleden 1993	(Roosendaal)
B. Veldman	Overleden 1993	(Boxtel)
J. Sars	Overleden 1994	
A. Sleutjes	Overleden 1994	
J. van der Pol	Overleden 1996	
P. van Pelt	Overleden 1998	
C. van Dalen	Overleden 1998	(Asten)
J. Koevoets	Overleden 1999	
C. van Gulp	Overleden 2000	(Heythuysen)
Ch. Janssens	Overleden 2003	
C. van der Brand	Overleden 2012	
A. Mettrop	Overleden 2012	(Heythuysen)
L. Degenhardt	Overleden 2013	(Heythuysen)
R. van Iterson	Overleden 2017	(Heythuysen)
H. Remkes	Overleden 2017	
van Dieten	Woont sinds okt. 2018 in Heythuysen	
N. Peeters	Uitgetreden Overleden	
J. Konter	Uitgetreden Overleden	
J. Simons	Uitgetreden Overleden	
L. Tax	Uitgetreden Overleden	
P. Vos	Uitgetreden Overleden 2014	

BIJLAGE 2: Paulus College: Rapport van een van de betere leerlingen

	I			II			III			IV			V			1ste
	1ste	2de	3de	1ste	2de	3de	1ste	2de	3de	1ste	2de	3de	1ste	2de	3de	
Godsdienstleer	9	9	9	9	9½	8½	9½	9	8	9½	9	9	8½	9	9	
Bijbelse Geschiedenis	9½	9	10	10	9½	9½	9½	8	10							
Latijn	9	9	9	9	9	9	9	9	9	8	8½	8½	7	8	8	
Grieks				9	9	9	9	8	8	8	8	8½	8½	8	8	
Nederlands	8½	8	8	7	7½	8½	9	8	8	8	8	8	7½	7	7	
Frans	9	9	9	9	9	9	9	9	8	8	8½	9	8½	8	8	
Duits							7½	8	8	7	8	8	7	6	7	
Engels				8	8	8	9	8	8	8	8½	7½	8	7	7	
Geschiedenis	9	8	9	8½	9	9½	9	7	8	8	8	8	8	8	8	
Plant- en Dierkunde	7	8	9													
Natuurkunde																
Scheikunde																
Aardrijkskunde	9	8	9	8	9	9	9	8	8							
Cosmographie										9	9½	9				
Staatsinrichting																
Mythologie	9	9	9													
Algebra	8	8	8	7½	8½	8	7	8	8	6½	8	7	9	7	8	
Meetkunde		8	9	6	5	7½	7	6	5	6	6½	6	7	9	8	
Muziekleer	10	9	10	9	9	7										
Harmonium-Piano																
Lichamelijke oefeningen	7							6	5	6	6	6½	6½			
Gedrag	9	9	9	8	9	9		8	8	8	8		8	8	8	
Studie-ijver	9	9	9	9	9	9		8	8	8	8					
Overgangscijfer			9													

Slotlied: Loflied van Maria, Magnificat

op de melodie van de Witte Paters, missionarissen van Afrika

1. Ma - gnificat, anima mea Dominum.

2. Et exsultavit spiritus meus, in Deo salutari meo.

3. Quia respexit humilitatem ancillae suae /
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generatiões
4. Quia fecit mihi magna qui potens est / et sanctum nomen eius
5. Et misericordia ius a progénie in progénies / timentibus eum
6. Fecit potentiam in brachio suo / dispersit superbos mente cordis sui
7. Deposuit potentes de sede / et exaltavit húmiles
8. Esurientes implevit bónis / et divites dimisit inanes
9. Suscepit Israel puerum suum / recordatus misericiórdiae suae
10. Sicut locutus est ad patres nostros / Abraham et semini eius in
saecula
11. Gloria Patri et Filio / et Spiritui Sáncto
12. Sicut erat in principio et nunc et semper / et in saecula saeculorum.
Amen.